

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුණේ තය පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාව ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය අරුධ්‍යය ගැහුරු කරයි

Uncertainty over IMF bailout deepens Sri Lankan financial crisis

සමන් ගුනදාස විසිනි

2009 මැයි 16

ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරේ කෙරිගෙන යන බිජිස්නු සටන් මධ්‍යයේ, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුණින් (ජ.මු.අ.) ලැබීමට නියමිත එ.ප. බොලර් බිලියන 1.9 ක තය මුදල ප්‍රමාද කරවන බවට එක්සත් ජනපදය (එ.ප.) සහ බ්‍රිතාන්‍යය ඉහු කර තිබේ. එම තීරණය කොළඹ මූල්‍යමය අරුධ්‍යය උගු කිරීමට තුළු දෙනු ඇත.

බහස්පතින්දා ටොමින්ටනයේදී, එ.ප. රාජ්‍ය ලේකම් හිලරි ක්ලින්ටන් ප්‍රකාශ කලේ; "මෙවර ශ්‍රී ලංකාවට ජ.මු.අ. තය දීම ගැන අපි ප්‍රශ්න කර තිබෙනවා... මෙම ගැටුමට විසඳුමක් ලැබෙන තුරු එය සලකාබැඳීමට සුදුසු කාලයක් නොවන අතර අප අවධානය යොමු කරන්නේ එයටයි."

ක්ලින්ටන්ගේ ප්‍රකාශයට පසුව, "ඉවක් බවක් තැක් බොම්බ හෙලිම්" නතර කරන ලෙස කොළඹ රජයට ද, ආයුර්ධ බිම තබන ලෙස බෙදුම්වාදී දෙමළ රැලීම් විමුක්ති කොරීන්ට ද (එල්ටීරීර්) එ.ප. ජනාධිපති බැරුක් බොමා කියා සිටියේය. සටන් නිසා හිරි සිටින 50,000 ක් පමන වෙතැයි සැලකෙන සිවිල් ජනතාවට ලගාවීමට එක්සත් ජාතින්ට ඉඩ සලසන ලෙස දෙපාර්තමේන්තු පොලොම්ඩින්, "හඳිසි කියාමාරුගයක් නොමැතිව මෙම මානුෂීය අරුධ්‍යය මහා විපත්තියකට පෙරලිය හැකිය" සි ඔහු ප්‍රකාශ කලේය.

යිය සඳහා බ්‍රිතාන්‍ය විදේශ ලේකම් බේවිඩ් මිල්බැන්ඩ් මෙවැනි ම ප්‍රකාශනයක් ඉදිරිපත් කලේ, "ජ.මු.අ.හි මුදල්, වගකීමෙන් හා යෝග්‍ය ලෙස පාවිච්ච කරන බව පෙන්වීමට ඕනෑම රජයකට හැකියාව තිබේ අත්‍යාවශ්‍යය. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් තවමත් එය එසේ වේ යැයි මම නොසිතම්" සි පවසමිනි. බ්‍රිතාන්‍ය ස්ථාවරයට තමන් සහයෝගය දැක්වන බව ප්‍රත්ස් විදේශ ඇමති බරනාඩි කුවුවනර හැඟවේය.

එල්ටීරීර්ය සතුව පවතින ඉතිරි කිලෝමීටර් කිහිපය සඳහා වන සටනේදී මානුෂීය බෙඩාන්තයක් නිසැකව ම එලිදැක්වෙනු ඇත. සිවිල් ජනතාවගේ

ඉරනම පිළිබඳ පුර්න නොතැකීමෙන් යුතුව ශ්‍රී ලංකා හමුදාව තම ආක්‍රමනය ගෙනයන බැවින් මිනිසුන් ගැහැනුන් සහ ලුම්න් සිය ගනනක් මරනයට පත්ව සහ තවත් බොහෝ දෙනෙක් තුවාල ලබා ඇත. මේ සතියේ දෙවතාවක් ම යුද මුක්ත කළාපයේ ස්ථාපිත එකම තාවකාලික ආරෝග්‍යාලාවට හමුදාව විසින් සේල් වෙඩි දමනු ලැබේනි. ගිය සෙනසුරාදා පටන් තම නොකාවන්ට ඒවායේ සීමිත සැපයුම් පවා ගොඩාන්නට ඇති නොහැකියාව පෙන්වා දෙමින් තම කර්ය මන්ඩලය "සිතාගත නොහැකි මහා මානුෂීය විපත්තියක" සාක්ෂිකරුවන් වෙමින් සිටින බව ජාත්‍යන්තර රතු කුරුසේ කමිටුව ප්‍රකාශ කළේය.

කෙසේ වුවද, එක්සත් ජනපදය, බ්‍රිතාන්‍යය සහ ප්‍රන්සය යුද අපරාධ සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකා රජය හෙලා දැක නැත. 2002 සටන් විරාමය නොකා දුෂ්‍යත නැවතත් සිවිල් යුද්ධයකට ඇද දැමු ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂට පසුගිය අවුරුදු තුන මුළුල්ලේම මෙම රටවල් තුනෙහි ම සහාය ලැබේනි. තම ආර්ථික සහ උපායමාර්ගික අවශ්‍යතා, ශ්‍රී ලංකාවේ සහ පුළුල් කළාපයක, විශේෂිතව ම යුද්ධය විසින් හටගැනුනු පුළුල්ව පැතිරුන විරුද්ධත්වයක් සහිත ඉනදියාවේ ද පතුරුවන්නට, තමන්ගේ ම ක්‍රියාමාරුගයන්ගේ උද්විතෙන් නිර්මානය කෙරුනු මානුෂීය ව්‍යසනය, මෙම ප්‍රධාන බලවීග ගසාකමින් සිටිනි.

ඇතු වශයෙන් තාවකාලිකව, මෙම ජ.මු.අ. තය මුදල නැවැත්වීම නිසා ශ්‍රී ලංකා රජය බරපතල මූල්‍යමය අරුධ්‍යයක හිලෙනු ඇත. පසුගිය සැප්තැම්බරයේ ඇතිවුනු ගෝලිය මූල්‍ය කඩාවැටීම නිසා සිය යුද්ධයට ගෙවීම සඳහා රට උකසට තැබූ රාජපක්ෂ විදේශ විනිමය අරුධ්‍යයකට මුහුන දී ඇත. සැප්තැම්බරයේදී එ.ප. බොලර් බිලියන 3.1 ක් වූ විදේශ සංඛ්‍යා පෙබරවාරයේදී සති හයක ආනයන සඳහා පමනක් ප්‍රමානවත් වන, බොලර් බිලියන 1.1 ක් දක්වා පහත වැට්ටීම නිසා ජ.මු.අ. වෙත හැරීමට කොළඹට බල කෙරින.

සටන් විරාමයක් සඳහා ජාත්‍යන්තර ඉල්ලීම රාජපක්ෂ දිගින් දිගටම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. රෑයේ ජෝර්ඩානයේදී ශ්‍රී ලංකා කික සංක්‍රමණික කමිකරුවන් අමතමින් පැය 48 ක් ඇතුළත හමුදාව එල්ටීරීර්ය අවසන්

කරනු ඇතැයි ඔහු ප්‍රකාශ කළේය. තම ජනවාරියික යුද්ධයේ අවසානය සාමය සහ සෞඛ්‍යාග්‍යය කරා ගෙන යනු ඇතැයි කොළඹ ආන්ත්‍රික ප්‍රකාශ කරන නමුදු ගැඹුරුවන ආර්ථික අරුධයෙන් පැහැදිලි වන්නේ යුද්ධයේ අවසානය කමිකරු පන්තියට එරෙහි ආක්‍රමනයක පෙර ගැහුම පමනක් වන බවයි.

මේ දිග් ගැසුනු ගැටුම කෙසේවත් තුස්තවාදයට එරෙහි යුද්ධයෙක් නොවූ නමුත් තම දෙමල විරැදිධ පාර්ශ්වයේ සහ සමස්තයක් ලෙස වැඩ කරන ජනතාවගේ වියදමින් සිංහල ප්‍රහැවි වරප්‍රසාද ස්ථාපිත කරන යුද්ධයකි. එල්ටීටීරය ව එරෙහි හමුදා ජයග්‍රහන වසර 26 ක යුද්ධයේදී ස්ථාපිත කළ පොලිස් රාජ්‍ය බලතාල වැඩ කරන ජනතාවගේ ඕනෑම විරෝධතාවකට එරෙහිව පාවිච්ච කරන්නට යොදාගැනීමට පසුබට නොවන කොළඹ සිටින පාලක ප්‍රහැවි වඩාත් ප්‍රතිගාමී තවිටුවල දැන් ගක්තිමත් කිරීම සඳහා පමනක් යෙදවෙනු ඇත.

මේ සතියේ ව්‍යාපාරික විධායකයින් ආමන්තුනය කරමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අධිපති අර්ථත් නිවාචි ක්‍රියාලේ ලග එන මූල්‍යය අරුධාය සම්බන්ධව ඇති බිජ තුනීකරන්නට උත්සාහ කළේය. විදේශ සංවිත ඉහළ නාවන්නට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ නය මුදලට අමතරව ශ්‍රී ලංකාව වෙනත් රටවල සමග විකල්ප සැලැස්මක් සකසමින් සිටින ඔහු පැවසිය. මාරුතුවේ දී මහ බැංකුව මැලේජියාවෙන් බොලර් මිලියන 200 ක නයක් ලබා ගත්තේය. බොලර් මිලියන 500 ක නයක් සඳහා ලිඛියාව සමග සාකච්ඡා පැවැත්වෙමින් තිබෙන බව ක්‍රියාලේ පැවසුවේ නමුදු මෙම සාකච්ඡා මාස දෙකක් පුරා ඇදෙමින් පවති.

ශ්‍රී ලංකික ආර්ථිකය විවිධ ප්‍රශ්නවලින් වෙළි පවතියි. ගිය වසරේ කාලසීමාව සමග සැසැදීමේදී මෙම වසරේ පලමු මාස දෙකෙහිදී අපනයන සියයට 10.7 කින් පහළ බැස ඇත. වෙළඳ හිගය අඩුවූයේ නමුත් ඒ ආනයන සියයට 37 කින් පහළ ගිය බැවින් පමණි. වර්තමාන ගිහුම ගේෂය රුපියල් බිජියන 72.3 ක් (එඟ බො මිලියන 610) කරා දිගම ඉහළ ගොස් ඇත. ගිය වසරේ රුපියල් බිජියන 159.5 ක් වූ රජයේ වියදම මෙම වසරේ දෙමාසය සමග සැසැදීමේදී රුපියල් බිජියන 195 ක පිම්මක් පැන ඇති අතර ගිය වසරේ රුපියල් බිජියන 102.8 ක් වූ රජයේ ආදායම මෙම වසරේ රුපියල් බිගියන 90.8 කට පහළ බැස්සේයි.

පසුගිය සතියේ නිකුත් කෙරුන ආසියා පැසිලික් කළාපය සඳහා වන ජාම්පා ලේ ආර්ථික ලේඛනයෙන් 2008 දී සියයට 6 ක් වූ ආර්ථික වර්ධනය මේ වසරේදී සියයට 2.5 ක් දක්වා ඇදි වැවෙන අතර අයවැය හිගය

දදේනි යෙන් සියයට 9 ක් දක්වා ඉහළ යන බවට අනාවැකි පල කොට ඇත. 2008 ජනවාරි-පෙබරවාරි වලදී රුපියල් ටිලියන 3.14 ක් වූ රාජ්‍ය නය රුපියල් ටිලියන 3.65 ක් කරා ඉහළ තැග ඇත. ලංකා බිජිනස් ඔන්ලයින් ට අනුව තම මූල්‍යය තත්ත්වය ගැට ගසා ගැනීමට තිය සැපැතුම්බරයේ සිට ආන්ත්‍රික අඩුම තරමින් රුපියල් ටිලියන 200 ක් අව්‍යු ගසා ඇත.

ගැඹුරුවන ආර්ථික අරුධායෙන් දැනටමත් සමාගම් වලට පහර වැදී ඇති අතර දහස් ගනන් ය කියා නෙරපිමි එහි ප්‍රතිපල වී ඇත. පසුගිය වසර හා සැසැදීමේදී කොළඹ කොටස් වෙළඳපොලේ ලැයිස්තුත සමාගම 212 ක ලාභ දෙසැම්බර් කාර්තුවේ දී සියයට 68 ක සාමාන්‍යයකින් පහළ බැස ඇති බව සිටී ස්මේත් ස්ටෝරෝ බෛජකර්ස් පැවසිය. රටෙහි ප්‍රධාන ජ්‍යෙෂ්ඨ දුරකතන සමාගම වන තියලාග් වෙළිකොම් සේවකයන් සිය ගනනක් නෙරපා හැර ඇත මාස් හෝල්ඩ්ඩ්ස් සහ බැංක්සික්ස් වැනි විශාලතම නිමි ඇදුම් අපනයනකරුවන් කමිජල් කිහිපයක් වසා දමා සිය ගනනකගේ රැකියා කප්පාදු කර තිබේ.

ජාම්පා හි නය මුදල ඇතිව හෝ නැතිව, රාජ්‍යපක්ෂ රජය කමිකරුවන්ගේ ජ්‍යෙෂ්ඨතා තත්ත්වයන් මතට පහර එල්ල කිරීමට සැරසෙමින් සිටී. මැතක දී පැවැත්වූ, බස්නාහිර පලාත් සහාවට අලුතෙන් තේරී පත් වූ සහිකයන්ගේ දීවුරුම් දීමේ උත්සවයේ දී කතාකරිමින් රාජ්‍යපක්ෂ පැවැසුමයේ; "(අල්ප්) විර සොල්දායුවන් අවුරුදු 30 ක් පැරැනි තුස්තවාදී තරුණය සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ අත්‍යා දමා ඇති අතර කෘෂි පුද්ධයේ අවසන් අදියරහි අන්තිම අවස්ථාවේ අමි සිටිමු. දැන්, වේලාව ආර්ථික යුද්ධය සඳහාය" යනුවෙනි.

හි මාසයේදී, ජාම්පා සමග සාකච්ඡා පැවැත්වෙමින් තිබියදී, වියදම් කපා හැරීම වස් රජය කප්පාදු වැඩපිළිවෙළක් නිවේදනය කළේය. රාජ්‍ය සේවයේ වැළුප් වැඩිවිම් සහ බැවාගැනීම තවතාදැම්ම, පුද්ගලික අංශයේ රැකියාවලින් නෙරපිමේ අවතිර ලිහිල් කිරීම, එජ බොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල් පාවෙන්නට ඉඩ හැරීම, රාජ්‍ය සහනාධාර කපාහැරීම, සහ ආනයන හා පාරිභේශික බඳු ඉහළනැංවීම ඒවා අතර වේ.

දෙමල සුප්‍රතරයට එරෙහි යුද්ධය, ජනවාරියික ආතනින් අවුලුවා කමිකරු පන්තිය බෙදන්නට සහ දුරවල කරන්නට, කොළඹ ආන්ත්‍රිකවලට සැමවිටම ආධාරවිය. දැන් ජාතිය ගොඩනගන්නට යන නාමයෙන්, යුද්ධය මගින් නිර්මානය වූන මූල්‍යය අ්‍රුධායේ බර වැඩ කරන ජනතාවගේ කරමතට පටවන්නට, රාජ්‍යපක්ෂ "ආර්ථික යුද්ධයක්" සංවිධානය කරමින් සිටී.